THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents

א קאמף אויף צוויי פראנטען

די "פראוודא", דער אפיציעלער ארגאן פון דער סאוויעטען רעגיערונג, האלט לעצטענס אין אן דערציילען וועגען אנטיסעמיטישע אויסברוכען און אנפאלען, וועלכע קומען פאר. און אז אן אפיציעלער ארגאן מעלדעט וועגען דעם, קען מען אנגעמען, אז די ידיעות זענען זיכער ניט קיין איבערגעטריבענע.

אזוי מעלדעט לעצטענס די "פראוודא" וועגען אזעלכע פאלען אין ווייס־רוסלאנד.

אין מאהילעוו, למשל, האבען די דארטיגע ארבייטער צונויפגערופען פראטעסט־פארזאמלונגען געגען דעם ארעסט פון די פערזאנען, וועלכע האבען געשלאגען אידישע ארבייטער אין די דארטיגע וועבערייען־פאבריקען, און אויף די דאזיגע פארזאמלונגען, האט מען שוין אנב אויך פראטעסטירט געגען דער אידישער רעגיערונג אין לאנד. און געגען די אידען וואס פרעסען אלצדינג אויף.

"נידער מיט דער אידישער מאכט! שלאגט די אידען! ראטעווטע רוסלאנד!" — דאס זענען, לויט דער "פראוודא", געוועזען די רופען, וועלכע האבען זיך געהערט אויף דער פארזאמלונג.

אזוי האט מען גערעדט אויף פארזאמלונגען, און אין אן ענליכער שפראך זענען צוטיילט געווארען איבער'ן שטאדט געדרוקטע פלוג־בלעטלאך, וועלכע האבען געטראגען די אפיציעלע אונטערשריפט פון דעם ארטיגען קאמוניסטישען ארבייטער קאמיטעט.

דאס קומט פאר אין מאהילעוו. אבער ווי די "פראוודא" דערציילט ווייטער, פארען ארום איבער גאנץ ווייס־רוסלאנד אנטיסאמארען, און העצען די באפעלקערונג געגען די אידען. און אז די סאוויעטישע מאכט־ארגאנען באשטייען נאר פון אידען.

פון איין זייט אנטיסעמיטיזם, און פון דער אנדערער זייט די אידישע דעקלאסירטע, וועמענס לעבען עס ווערט אלץ ווייניגער און ווייניגער, און יעדער עקאנאמישער יסוד ווערט אונטערגעגראבען. אט איז א שילדערונג, וואס צייגט אן אויף דער טרויעריגער לאגע:

א גרופּע אידישע סטודענטען פון מאסקווער אוניווערזיטעט האט דורכגעפירט אן אויספארשונג וועגען דער עקאנאמישער לאגע און סאציאלען באשטאנד פון דער אידישער באפעלקערונג אין די שטעדטלאך פון סאוויעט רוסלאנד.

די אויספארשונג איז געמאכט געווארען אין 20 שטעדטלאך פון אוקראינע, 22 פון ווייס־רוסלאנד, און דריי פון דעם מערב־געגענט. אבער זיי זענען באראקטעריסטיש פאר דעם גרעסטען טייל אנדערע שטעדטלאך מיט א געדיכטער אידישער באפעלקערונג. די אויספארשונג נעמט ארום 75 טויזענט אידישע איינוואוינער.

ווי עס האט באוויזען די אויספארשונג, איז דער אידישער האנדעל אין סאוויעט־רוסלאנד כמעט פולקום אפגעשטארבען. אין דער צייט ווען פאר דער רעוואלוציע האבען זיך באשעפטיגט מיט האנדעל 25 פּראצענט פון דער אידישער באפעלקערונג, באשעפטיגען זיך איצט בלויז איין מיט א האלבען פּראצענט פון דער באפעלקערונג. די צאל אידען, וואס זענען באשעפטיגט מיט האנדעל איז אלזא פארקלענערט געווארען אויף 21 מאל.

עס איז אמת, אז פאר דער צייט האט זיך פארגרעסערט די צאל אידישע ארבייטער און פויערים, אבער די צאל פון די דעקלאסירטע, וועלכע האבען ניט קיינע אויסזיכטען אויף ארבייט איז נאך געגנוג גרויס. און מיט בטחון און האפענונג אליין קענען זיי דאך ניט לעבען.

אן א שום עקאנאמישער פּאזיציע, און דערצו נאך צו דארפען אויסשטיין אנטיסעמיטישע פארפאלגונגען — וואוהין קען דאס דערפירען דאס רוסישע אידענטום.

שלעכט און ביטער איז ווען עס קומט אויס צו קעמפען אויף איין פראנט, ווען אבער דער קאמף מוז נאך זיין א טאפעלטער — ווי שווער עס ווערט דאמאלסט די דאזיגע אויפגאבע.

זיי באקומען שוין זייערע קרבנות

שווינדלער געפינען תמיד א געלעגענהייט וועמען צו באשווינדלען, און ווי זאגט אן ענגליש שפריכוואָרט — יעדע מינוט ווערט געבוירען א נייער נאר.

און ווען דאס טריקעניש האט היינטיגען זומער ארומגעכאפּט דעם נאנצען קאנטינענט, סאי די פאראייניגטע שטאטען און סאי קאנאדע, און די תבואה פעלדער זענען פארברענט געווארען פון דער זון, רואינירענדיג די פארמער, האבען פארשידענע "פייקערס" און שווינדלער אויסגענוצט די דאזיגע געלעגענהייט צו מאכען געלט.

ביי אונז אין קאנאדע, באזונדערס אין דער קאנאדער וועסט, גע־דענקט מען נאך גוט דעם דורכפאל וואס מען האט געהאט מיט די רעגענ־מאבער, אבער ניט אבטענדיג אויף אלע וואַרנונגען, אז מען קען ניט מאכען קיין קינסטליכען רעגען, האבען דאך די "פייקערס" אויסגענוצט די צוטו־מעלטע פארמער, און ווי מאנכע באריכטען גיבען איבער, איז עס אויך זיי געלונגען צו מאכען דורך די דאזיגע שווינדלערייען, היבשע געשעפטען.

אזוי איז שוין די מענשליכע נאטור, ווען מען איז געפאלען ביי זיך, הערט מען זיך צו יעדער באבסקלער רפואה און איינרעדעניש, און אזוי געלונגען די שווינדלער רייך צו ווערען פון זייערע שווינדלערייען. זיי דאר־פען נאר האבען די געלעגענהייט און דעם אזוי גערופענעם פּסיכאלאגישען מאמענט, און די קרבנות קומען שוין דאמאלסט.

הרב צבי כהנ'ס יובילויי

לעצטען זונטאג אין אין מאנטרעאל געפייערט געווארען א יובילוי, וואס איז מער פון א לאקאלען כאראקטער. מיר מיינען דעם זיבעציג יערי־גען יובילוי פון הרב צבי כהן, איינער פון די עלצטע ארטאדאקסישע רבנים אין לאנד. דער באנקעט איז ניט נאר געווען באזוכט פון א ריזיגען עולם, נאר איז אויך געווען רעפּרעזענטאטיוו, און די פארשיידענסטע אידישע שיכ־טען זענען פארטראטען געווען ביי דער אונטערנעמונג לכבוד דעם יובילאר.

הרב צבי כהן, טראצדעם וואס זיין טעטיגקייט איז הויפּטזעכליך געווידמעט צו דער מאנטרעאלער אידישער קהלה, האט אויך אלגעמיינע פארדיענסטען פאר'ן גאנצען קאנאדער אידענטום, ווי עס האט עס בכלל די פאמיליע קאהן, איינע פון די אנגעזעהנסטע אידישע פאמיליעס אין לאנד, און אין נאמען פון די "זשורנאל" לעזער, שיקען מיר הרב צבי כהן דעם הארציגסטען וואונש פאר נאך פיעלע יארען פון פרוכטבאריר טעטיגקייט.

א „טאקי" מיט אן אינהאלט

פון ערא

מיט יארען צוריק — אין מעסי האל, מען האט דאמאלס געציינט דאס בילד דאס געבורט פון א נאציאן — "רחי בוירט אף איי ניישאן". מען האט נאך דאמאלס ניט געוואוסט פון די "טאקיס", פון די רעדענדיגע פילמס. עס איז געווען א שטיל בילד, איינס פון יענע "סיילענט מואוויס", וואס האט געהאט אזא דער־פאלג.

און איך דערמאהן זיך, ווי איך בין אויפגעטרייסלט געווארען קוקענדיג אויף יענער "מואוויי", וויפיעל ניפט און גאל עס איז דארטען געוועזען אויס'ן חשבון פון אונזער שווארצען ברודער. און נאך גרעסער איז פיין אויפטרייסלונג געווען אין יענעם מאמענט, ווען איך האב באמערקט, ווי אין דער זעלבער שורה, וואו איך בין געזעסען, זענען אויך געזעסען עט־ליכע נעגער. וואו איז זייער צאן־קריצע־ניש, וואו זיינען זייערע קראפּפהאפטע פויסטען? ווארום זעהט מען גאר ניט אין זייערע אויגען קיין ביטערען האס צו די וועלכע שטעלען זיי ארויס אינ'ם בילד אזוי מיאוס און אפשייליך.

און איך האב געטראכט — איך דער ווייסער ווער אויפגעבראכט ביי'ן ביין ווען מען באליידיגט זיי, און זיי ארט עס אפילו ניט. זענען מיינע נעגערשע שכנים געוועזען אזוי פארטעמפט, אז זיי האבען אפילו די באליידיגונג מער ניט געקאנט פילען? — האב איך זיך געפרעגט.

און ווען איך בין גענאנגען זעהן דאס בילד 'אברהם לינקאלן', האב איך זיך דערמאנט אין יענער סצענע. "נאך א שטארקערע דראמע ווי די געבורט פון א נאציאן", אזוי האט מען אנאנסירט דאס בילד, און דאס וואס עס האט פאר אנ־דערע געזאלט דיענען אלס צוציהונג, האט אויף מיר גראדע געהאט די פארקעהרטע ווירקונג. מסתמא נאך א בילד פון האס צום נעגער, האב איך ביי זיך געטראכט, און זיך געקווענקעלט. צי יא אדער ניט נעהן?

די ניינעריגקייט האט דאס אירגענ־נעטאן, און איך בין דאך געגאנגען.

און ווי אנדערש עס איז די יעצטיגע פּראדוקציע פון ד. וו. גריפיט אין פאר־גלייך מיט יענעם בילד. אנדערש אין יע־דען הינזיכט.

איך האב בטבע ניט ליעב די "טא־קיס", דער אינהאלט פון די "פּטהרסטע איז א גאנץ נאריש, אזוי לאקריץ־זיס ווי די מעהרסטע שטילע "מואוויס" זע־נען געוועזען. פון דער צאל "טאקיס" וואס איך האב ביז איצט געזעהן, האב איך בלויז געזעהן מיט פארגענעגען (און אפשר דארף מען גאר אויף א "טאקי" זאגען — נעהערט) די צוויי בילדער "דזשוורנס'ס ענד" און "אלץ איז שטיל אויפ'ן מערב פראנט".

און יעצט זענען זיי ביי מיר דריי אויפ'ן צעטעל, צו די ערשטע צוויי איז אויך צוגענקומען "אברהם לינקאלן".

ניטא די נארישע "לאקריץ" זיסע "סטארי", נאר א בילד מיט אן אינהאלט, מיט א סך ריין מעשליכע מאכענטען, אבוואהל דאס בילד האלט זיך אין הי־סטאריש ראמען.

און די דורכפיהרונג האט עטליכע סצענעס, וועלכע לאזען איבער אן אייג־דרוק, איינינג סצענעס געדענקען זיך אפילו.

און אויך וואלטער יוסטאנס שפּיעלען איז ווערט געזעהן צו ווערען — קומט דאך זיין 'אייברעהים לינקאלן' אויס אזוי מענשליך־נאטירליך. און דא און דאר־טען באשפּרוצט מיט אמת'ן נאטירליכען הומאר.

און אויך יונא ריזענפעלד'ס מוזיק צום בילד איז ניט פון יענע דזשעז גרילי־צענדע קאמפּאזיציעס, וואס די מערסטע "טאקיס" פארמאגען, זי איז הארמאניש מיט דער גאנצער שטימונג, וואס דאס בילד רופט ארויס.

* * *

איך בין ניט געוועזען קיין צו גרוי־סער חסיד פון דער שטילער "מואוויי" און בין עס אויך ניט געווארען יעצט, ווען פונ'ם לייזענען ארונטער באקומען מיר שוין צו הערען אויך, און ניט נאר צו זעהען, און אפילו ווען מען איז ניט קיין פארקאכטער "פען" זעהט מען זאכען ווי זיי זענען אין דער ווירקליכקייט. און פונקט ווי אין דעם שטילען בילד זענען געוועזען זאכען ווערט געזעהן צו ווערען, אזוי איז עס אויך מיט די "טאקיס".

און ד. וו. גריפיט'ס נייעסטע "טאקי" — אייברעהם לינקאלן — וואס ווערט די היינטיגע וואך געוועזען אין ראיעל אלעק־סאנדרא טעאטער, איז זיכער איינס פון זיי.

די נאדייטונג פון כעמיע פאר אונזער געזונט

פון פ. ל.

מיט פיעלע יאהרען צוריק זענען די צוויי וויסענשאפטען, כעמיע און אס־טראנאמיע, געווען באטראכט אלס פאר־באָרגענע און מיסטישע וויסענשאפטען. אייגענטליך זענען עס דאן געווען אל־כעמיע און אסטראלאגיע, און אין יענע צייטען האבען מענשען גענלויבט אז די שטערן און די פּלאנעטען האבען א סך צו טאן מיט אונזער געזונט און גליק.

אסטראלאגיע, אדער די וויסענשאפט וועגען שטערן, ווי עס איז פּראקטיצירט געווארען אין מיטעלאלטער, איז געווען אין געברויך פאראויסצוזאגען די צוקונפט, צו טרעפען די קומענדיגע געשעהענישען, באשטימען דעם גאנג פון א קראנקהייט און אפילו פאראויסזאגען די צייט פון טויט. יעדער פון די מעדיצינישע קרייז טעבער פון יענע צייטען האט געזאלט שטעהן אונטער'ן איינפלוס פון א־גוויי סען שטערן, וועלכער האט עס איהם גע־געבען זיין הייליגדע קראפט. אפילו ביי היינטיגען טאג זענען נאך פאראן מענ־שען וועלכע צאהלען געלט מען זאל זיי פאראויסזאגען זייער גורל, מען זאל פאר זיי לייענען זייער האראסקאפּ.

אלכעמיע, פון דער אנדערער זייט, האט געזוכט אויסצוגעפינען א מיטעל צו פארלענגערען דאס מענשליכע לעבען, האט געשטרעבט נאכ'ן אייביגען לעבען. דער אזוי גערופענער „פיל־לאזאפישער שטיין", האט געזוכט ענטהאלטען זיך א מיסטישען כח צו באזייטיגען די זאכען פון קראנקהייט פון דעם מענשליכען קערפּער, און צו באנייען דאס לעבען... אז אסטראלאגען אין יענע צייטען זענען אפילו מעהר נאכגעפאלגט געווארען ווי די אלכעמיקער. עס איז גארניט אזא לאנגע צייט ווען מענשען האבען אנגעהויבען צו דעאליזירען אז אסטראלאגיע און אסטרא־נאמיע אלס וויסענשאפט האבען גאנץ ווענינ צו טאן מיט זייער געזונטהייט און מיט פארמירען דעם גאנג און גורל פון זייער לעבען.

מיט כעמיע איז גאר אן אנדער זאך. פאסטער, וועלכער האט געמאכט די העכסט ווייכטיגע ענטדעקונג, אז מיקראָ־בען פאראורזאכען אלע אנשטעקענדע קראנקהייטען, איז אליין געווען א כעמי־קער דער כעמיקער האט אויך געקענט אנאליזירען אדער פונאנדערנעהמען גע־וויסע סובסטאנצען, סיי אינערהאלב און סיי אויסערהאלב דעם מענשליכען קער־פּער, און ער האט אויך געקענט צוזאָ־מענפיהרען געוויסע עלעמענטען, און באַ־שאפען קינסטליך געוויסע פליסיגקייטען וועלכע דער קערפּער פּראָדוצירט געוועהנ־ליך, און וועלכע קראנקע קאָנען דארפען.

אלע אונזערע לעבענס פונקציעס זע־נען א פּועל יוצא פון געוויסע כעמישע ערשיינונגען אין די צעלען פון אונזער קערפּער. ניטאָ אויף דער גאנצער וועלט קיין קאמפּליצירטערער כעמישער פּראָ־צעסווי דערעיגענער, וועלכער געהט כסדר אָן אין אונזער קערפּער, פארוואנדלענדיג אונזער שפּייז אין היץ און קראפט, אין ביין, מוסקול און אין אלע פארשיידענע גענעבען פון קערפּער. אין יעדער פאל פון א קראנקהייט איז פארען א שטערונג אין דער כעמישער טעטיגקייט פון קער־פּער. מיר קאָנען זיך וואונדערען באַ־טראכטענדיג א כעמישע פּאבריק, וועלכע מאנופאקטשורט פון קוילען־טאר פארשיי־דענע דראגס פאר מעדיציניש צוועקען, שטימט פאר א געוויסען צוועק. פיעלע פון אונז זענען צו פעט, אדער צו מאגער, דערפאר וואס די פּראפּאָרציע פון די פארשיידענע כעמישע עלעמענטען אין אונזער שפּייז זענען ניט דיכטיג.

כעמיע דערצעהלט דעם דאקטאר די אורזאכען פארוואס פיעלע פערפערליכע ענדערונגען קומען פאר. ער ווייסט וואס עס קומט פארווען דער פאציענט ליידט פון צוקער קראנקהייט (דייעביטיז) — דאס איז דערפאר וואס די גרויסע דריי וועלכע הייסט די „פענקרעס", ניט ניט ארויס די ריכטיגע פליסיגקייט וואס דער קערפּער הארף האבען אין פּראָצעס פון פארדייהונג. אינסולין שטעלט צו דעם מאטעריאל וועלכער איז נויטיג פאר דעם נארמאלען פּראָצעס פון פארדייהונג. דער דאקטאר מאכט א רייע פּראָבעס פון דעם בלוט, פון דער אורין און פון א רייע אנ־דער קערפּערליכע פליסיגקייטען, און אין פיעלע פאלען קריגט ער דורך דעם א מע־ליכקייט צו פאַרריכטען די אבנארמאלע אויסגעשטעלט פינקציעס פון אונ־ריקאנישע מאשינען, ווי אויף לאנגע און דיקע בייט, וואס מיר האבען פון דער קוה.

יעדער דאקטאר מאכט טעגליכען גע־ברויך פון דער כעמישער וויסענשאפט פאר'ן וואוילזיין פון זיין פּאציענט. אויב איהר ווילט אויך געניסען פון די נייעסטע אויפטען פון דער וויסענשאפט, זעהט אייער דאקטאר, לאזט זיך דורך איהם עק־זאמינירען אָב וועגינסטען אין מאָל א יאר. דאס וואס ער קאן אויסגעפינען, און זיין ראט וועגען אייערע געוואוינהייטען, דיעטע און לעבענספיהרונגען קאן אייך שפּעטער פארשפּארען שמערצען און קראנקהייטן, און אזוי ארום זעהר אפט פארלענגערען אייער לעבען.

א נייער געזונטער טיפּ קאלאניסט אינ'ם יעצטיגען ארץ ישראל־דיגען אויפבוי

פון זלמן איצי'ס (ירושלים)

דער טאג איז געווען א זעהר הייסער, א ריכטיגער אויגוסט טאג.

און אין יענעם טאג איז אין דער נייער קאלאניע בית־חנן, אין יהודה, געגרינדעט פון 70 אידישע פאמיליען פון בולגאריען, פּארגעקומען א גרויסע שמחה לכבוד דעם ווינקעלשטיין פאר די ערשטע 30 הייזער.

בין איך אין אן אויטא פון ירושלים ועקומען נאך נס־ציונה, וואו איך האב געזוכט אן אויטא זי זאל מיך ברענגען נאך בית־חנן, וועלכע ליגט בלויז א פּאאר קילאמעטער ווייט פון דאנען.

דא אבער האב איך זיך אנגעטראפען מיט די צוויי הויפּטפיהרער פון די דער־מאהנטע 70 פאמיליען, און זיי האבען מיך איינגעלאדען צו נעהן מיט זיי צופוס נאך בית חנן.

— אין אזא היץ ? ! האב איך זיך געוועגערט.

— עס מאכט ניט ! — האבען זיי מיך באהאנדלט. די היץ איז טאקי גרויס, אבער ניט געפעהרליך. האט איהר ווען געהערט אז דא זאל עמיצער האבען גע־שטארבען, אדער אפילו בלויז קראנק וועס־רען פון דער היץ, ווי דאס פּאסירט אזוי אין אמעריקא אדער אנדערע לענדער?

— אודאי ניט ! האב איך צוגעגע־בען.

— אויב אזוי טא האט קיין מורא ניט און קומט מיט אונז צופוס, וועט איהר זיכער מעהרער הנאה האבען אלס פונ'ם פאהרען.

— נאך מעהרער הנאה האבען? ! האב איך זיך געוואונדערט.

— יא, יא, פריינד קאטלער ! נאך מעהרער ! ווייל לויפענדיג אינ'ם אויר־טאמאביל, וועט איהר ניט האבען די גע־לעגענהייט אזוי שטארק צו געניסען פון דעם גרויסען פארגעניגען, זעהענדיג ווי אזוי דער נאנצער און גרויסער באָרען־שטח, צווישען נס־ציונה און בית־חנן, איז שוין געגעלוך פארפלאנצט מיט די נייע אידישע גרינענדע און בליהענדע אראנ־שען גערטנער, א דאנק וועלכע אונזערע אראנזשען פּלאנטאציעס אינ'ם לאנד האָ־בען דאס יאהר תר"ץ שוין ווייט, ווייט אריבערגעשטיגען די אראבישע פּלאנטא־ציעס, אזוי ווי אינ'ם שטח און קוואנטי־טעט. אזוי אויך אין דעם פריזיז און קוואָ־ליטעט !

* * *

איך האב דיעזע בולגאַרישע אידישע פּיאָנערען געפאָלגט, בין מיט זיי צופוס געגאנגען נאך בית חנן, און . . .

איך האב ווירקליך מעהר הנאה גע־האט פון דעם געהן, אלס ווען איך זאל געוועזען פאהרען אין אן אויטאמאביל.

ראשית כל — טאקי די גרויסע שפע פון די אידישע אראנזשען־פּלאנטאציעס, וועלכע גרינען און בליהען דא איצט אויף דעם גאנצען גרויסען, ברייטען און ווייטען שטח ארום.

ערשט מיט א פּאר יאהר צוריק, האב איך אחער פארבלאָנדזשעט, און דער גאנצער גענענד ווייט, ווייט ארום. איז געווען איין גרויסער ווילדער און זאמדיגער מדבר, אויף וועלכער אפילו ביי טאג האט איהר געקענט זעהן ווען א שאקאל און אפילו א בלוט־דורשטיגע היענע. אבער קיין לעבעדיגען קולטורעלען מענשען, קיין גרעזעלע . . .

און איצט ?

די גאנצע גרויסע געגענד איז ווי דורך א נס אין א ריכטיגען שעהנעם בליהענדען גן־עדן פארוואנדעלט געווארען און עס שווייבעלט און גריבעלט אין איהם מיט צעהנדליגער און הונדערטער אידי־שע ארבייטער און ארבייטערינס, די אזוי לעבענדיגע און מוטהיגע חלוצים און חלוצות.

גאט'ס וואונדער !

והשנית ?

שמועסענדיג מיט מיינע באגלייטער וועהרענד דעם שפּאציר האב איך זיך אויך דערוואוסט נאך א זעהר אנגענעהמע נייעס נעמליך :

דיעזע נייע קאלאניע בית־חנן איז געגרינדעט געווארען לויט א גאנץ נייעם שטייגער; ווי אלע נייע קאלאניעס האט זי אויך דריי שותפים : דער אידישער נאציאנאל פאנד, דער קרן היסוד און די קאלאניסטען, מיט דעם אונטערשיד, אז די קאלאניסטען בית־חנן געבען זיך באַ־צייטענס אין דאס ארביים פון פּאלאנ־טאציע און דאס גלייכען, זיכער גליקליך לעבען אהן שום אויסערליכער הילף.

און עס איז דערביבער גאנץ לאגיש אז אויפבויען צו אויפבויען אן פארפאלקמען.

דער אידישער נאציאנאל פאנד האט אלזא דער קאלאניע געגעבען (אין פאכט פארשטעהט זיך) 2085 דונאם באָדען, שוין פארבאַרייטעט צום בעארבייטען, און צו דער אויפבויונג געהן בעארבייטען, אויף דעם באָדען, און די הייזער, שטאלען, לעבערלינגער און טויטער אינווענטאר א. ד. ג. ביישטייערען דיעזע 70 פאמיליען גאנ־צע 28 טויזענט פונט (צו 300 פונט פאר יעדער פאמיליע) אייגען געלט און דער קרן היסוד 21 טויזענט פונט (צו 300 פונט פאר יעדער פאמיליע).

אט האט איהר, אלזא, א נייעם און זעהר געוועינסטען טיפּ חלוץ, פון דעם מי־טעלשטאנד, וועלכער אינווענטירט אינ'ם ארץ ישראל־דיגען אויפבוי, אויסער זיין אידעאליזם און זיינע פיזישע קרעפטען, אויף מזומן געלד און נאך מעהרער פאר'ן קרן היסוד.

איינע אויפעפאר; אלזא אז געגרינדעט אויף אזא געזונטען באזיס און מיט אן אינטענסיווע ווירטשאפט אויף 17 דונאם פּלאנטאציאנס באָדען, וועלען די קאלאָ־ניסטען פון בית חנן, וועלכע איבען זיך באַצייטענס אין דער ארביים פון פּלאנ־טאציע און דאס גלייכען, זיכער גליקליך לעבען אהן שום אויסערליכער הילף.

און עס איז דערביבער גאנץ לאגיש אז